

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 5 feb. 1951

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Plein 2b.

Aanwezig: De Minister-President, Voorzitter, en de Ministers Van den Brink, Götzen, s'Jacob, Joekes, Lieftinck, Van Maarseveen, Mansholt, Rutten (bij de punten 8 - 12), Van Schaik, Spitzten, Stikker, Struycken, Teulings en In 't Veld.

Tevens is aanwezig Staatssecretaris Blom (bij de punten 2 - 11).

Secretaris: Drs. J. Middelburg.

- - -

3. *Uniezaken*

a. *De kwestie van de Ambonnesen militairen*

Minister *Van Maarseveen* deelt mede, dat thans een schriftelijke bereidverklaring van Indonesië is ontvangen, dat indien de Ambonnesen militairen t.z.t. uit Nederland zouden teruggaan, zij zullen worden toegelaten. De Ambonnesen militairen kunnen thans òf in Indonesië afvloeien òf naar Nederland komen. Een moeilijkheid is gerezen, welk standpunt moet worden ingenomen als zij geen van beide mogelijkheden kiezen. De Nederlandse commandant, Van Santen, neemt het standpunt in, dat de Ambonnesen dan onder dwang naar Nederland zullen moeten. Minister *Stikker* merkt op, dat een vertegenwoordiger der Ambonnesen militairen in Nederland heeft aangeboden twee bataljons voor de strijd in Korea beschikbaar te stellen. Minister *s'Jacob* vraagt zich af of, als de Ambonnesen militairen naar Nieuw-Guinea willen worden overgebracht, men niet in strijd komt met de geest van het vonnis wanneer men hen voor de keuze stelt uit genoemde twee mogelijkheden. De *Minister-President* merkt op, dat het vonnis spreekt over gebieden, beheerst door de Apris. Indien men dan de mogelijkheid opent van overbrenging naar Nederland kan men bezwaarlijk met het vonnis in strijd komen. Spreker stelt voor, dat men zal ophouden soldij aan de Ambonnesen militairen te betalen als zij niet naar Nederland willen gaan noch in Indonesië willen demobiliseren. Minister *Lieftinck* wenst, dat de Ambonnesen militairen niet worden gedwongen om naar Nederland te gaan. Minister *s'Jacob* stelt voor, dat hij over deze kwestie nog onderling overleg met Minister *Van Maarseveen* zal plegen. Aldus wordt besloten.

Minister *Van Maarseveen* heeft opdracht gegeven na te gaan hoe de betaling van de wachtgelden voor de Ambonnesen militairen, die naar Nederland komen, door Indonesië zal worden gedaan. Minister *Lieftinck* stelt voor bij het ambtelijk overleg hierover ook een vertegenwoordiger van Financiën te betrekken. Aldus wordt besloten.

De *Minister-President* merkt op, dat van Indonesische zijde de eis wordt gesteld, dat de Ambonnesen niet operationeel zullen worden gebruikt. Een dergelijke eis zal toch alleen voor Indonesië gelden; Indonesische Ministers, die hier te lande waren, hadden geen bezwaar b.v. tegen deelneming van Ambonnesen aan de strijd in Korea. Minister *Götzen* is van oordeel, dat bij deelneming aan operationele strijd in Europa de Ambonnesen genaturaliseerd zouden moeten worden. Minister *s'Jacob* vermoedt, dat de Indonesische eis afkomstig is uit de overeenkomst tussen Hirschfeld en Hatta. De *Minister-President* acht het wenselijk zich omtrent dit punt nog tot de Indonesische Regering te wenden. Aansluitend aan deze overeenkomst zal men dan de veronderstelling kunnen uitspreken, dat Indonesië geen bezwaar zal hebben tegen het operationele gebruik van de Ambonnesen in Nederland. Minister *Van Maarseveen* merkt op, dat Indonesië dan geen wachtgeld zal betalen. Staatssecretaris *Blom* acht het wenselijk opheldering te vragen en de toezegging te geven, dat de Ambonnesen niet gewapend naar Indonesië zullen worden teruggezonden.

b. *Opheffing van de UNCI*

Minister *Van Maarseveen* merkt op, dat in een telegram van Buitenlandse Zaken naar aanleiding van een voorstel tot opheffing van de UNCI wordt medegedeeld, dat de Nederlandse militairen mogelijk nog na 1 April in Indonesië zouden zijn. De *Minister-President* dringt er op aan, dat alles op alles zal worden gezet om de Nederlandse militairen voor einde Maart te doen repatriëren. Minister *s'Jacob* deelt mede, dat Kolonel Van Santen zich hiervoor ook inspant. Staatssecretaris *Blom* merkt op, dat de bedoelde zin in het telegram alleen is opgenomen ter ondersteuning van de bezwaren tegen opheffing van de UNCI. De *Minister-President* wijst er op, dat de handhaving van de UNCI ook van betekenis is voor het toezien op het nakomen der RTC-overeenkomsten. Staatssecretaris *Blom* is bereid de bedoelde zin in het telegram te rectificeren.

c. *De evacuatie van Nederlanders uit Ambon*

Minister *Joekes* vestigt de aandacht op een telegram van 1 Februari, volgens hetwelk een groep van 35 Nederlanders uit Ambon is geëvacueerd. Staatssecretaris *Blom* acht het wenselijk hierover een publicatie te geven. Minister *Van Maarseveen* merkt op, dat deze evacuatie betrekking heeft op Indo-Europeanen. Men moet zich afvragen of het verstandig is deze van Ambon weg te halen. Het is beter te trachten hen eventueel met een handgeld weer enigszins te paard te helpen en te trachten hen weer in de Indonesische maatschappij in te schakelen. Het is niet wenselijk, dat deze van Java af naar Nederland worden doorgezonden. De *Minister-President* is van oordeel, dat bekendmaking van deze evacuatie, waartegen hij overigens geen bezwaar heeft, van weinig belang is, aangezien het hier Indo-Europeanen betreft, die in Nederland weinig of geen familie hebben. Minister *Lieftinck* oppert bedenkingen tegen de suggestie om aan Indo-Europeanen een handgeld te geven. De *Minister-President* merkt op, dat deze suggestie in het bijzonder betrekking heeft op de evacués van Ambon. Minister *Van Maarseveen* verwacht nog een nader voorstel van zijn departement; hij is bereid over dit punt interdepartementaal overleg te doen plegen.

- - -